
Mgr. Radek Šimík, Ph.D.

Ústav českého jazyka a teorie komunikace

Filozofická fakulta

ORCID: [0000-0002-4736-195X](https://orcid.org/0000-0002-4736-195X)

ResearcherID: AAM-2696-2020

OSF: <https://osf.io/bw4tc>

Twitter: [@radek_simik](https://twitter.com/radek_simik)

Co Vás k open science přivedlo a jak se Váš vztah k otevřené vědě vyvíjel?

O iniciativě open science, respektive konkrétněji open access publikování, jsem poprvé slyšel v rámci doktorského studia (kolem roku 2007) od oborového knihovníka v nizozemském Groningenu. V té době jsem ovšem už nějakou dobu využíval lingvistické repozitáře, zejména [LingBuzz](#) a [SemanticsArchive](#), v rámci toho, čemu dnes říkáme zelený open access. S velkým zájmem jsem sledoval vznik lingvistických platinových open access časopisů (např. [Biolinguistics](#) či [Semantics and Pragmatics](#); oba od r. 2007). Velkou událostí se ve světě obecné lingvistiky stal odchod redakčního týmu časopisu *Lingua* od nakladatelského domu Elsevier, který nebyl ochotný přistoupit na férový open access model. Redakce tak v roce 2016 reagovala založením zlatě-platinového časopisu [Glossa](#), který se díky hromadnému přesunu celé obecnělingvistické komunity za pět let stačil vypracovat na 16. nejvlivnější jazykovědný časopis (podle metriky Google Scholar). V roce 2012 jsem se stal jedním z mnoha podporovatelů rodičího se knižního open access nakladatelství [Language Science Press](#), které za ca. 8 let své existence publikovalo přes 200 knih v režimu platinového open access modelu. V roce 2017 jsem se v rámci tohoto nakladatelství podílel na založení knižní řady [Open Slavic Linguistics](#), v níž dosud vyšlo 7 knih. V posledních ca. 5 letech se zajímám o další možnosti otevřené vědy, zejména preregistrace, sdílení výzkumných dat a analýz, ale také např. o otevřené recenzní řízení.

Co z open science praxe je Vaším denním chlebem?

Otevřená věda dnes už prostupuje většinou mé práce. Preprinty sdílím na oborových repozitářích. Pokud je to možné, publikuju v režimu open access - ať už platinovou či za podpory grantových agentur zlatou cestou. Nadále aktivně pracuji jako redaktor řady *Open Slavic Linguistics*, momentálně také jako hostující redaktor u zmíněné *Glossy*. Empirický výzkum standardně doprovázím preregistrací a následným sdílením výzkumných dat, k čemuž využívám zpravidla platformu [Open Science Framework](#). Ke stejné praxi se snažím vést i své kolegy a studenty.

Proč je podle Vás otevřenost ve vědě důležitá?

Věda je globální diskurz a ten bude fungovat tím lépe, čím bude otevřenější. Otevřený přístup k publikacím, ale také k výzkumným plánům (preregistrace), materiálům, výsledkům či analýzám umožňuje lepší kontrolu vědecké činnosti a vede tak přirozeně ke kvalitnější vědě. Díky otevřené vědě se na vědeckém diskurzu mohou podílet lidé a instituce, které by jinak byly od nových vědeckých poznatků odříznuty, neboť si nemohou dovolit vydávat horentní částky za předplatné časopisů. Otevřená věda je tedy z principu inkluzivní a je tak důležitým faktorem v postupném přemostování propasti mezi bohatými a rozvojovými zeměmi.

Co byste kolegům poradil, pokud by chtěli ve své praxi využívat open science principy?

Jako první bych jim určitě doporučil obrátit se na Centrum pro podporu open science na UK. Mimo to bych je nabádal ke zveřejňování svých výsledků v open access časopisech či knihách, třeba i za cenu menšího formálního impaktu. Dobré je tak nezapomenout si v rámci žádostí o granty zažádat o peníze na open access publikace. A konečně bych je povzbudil, aby se nenechali odradit větším množstvím práce, které s sebou nese zveřejňování výzkumných dat. Je to investice, která se může v různých formách vrátit.

Které překážky je podle Vás nutné překonat, aby se open science mohla stát běžnou praxí?

Za velkou překážku považuju přetrvávající závislost vědecké komunity na velkých nakladatelských domech, jejichž primárním zájmem není kvalitní věda, ale co nejvyšší marže z prodeje předplatného a nověji i zisk z poplatků za zlatý open access. Zlatý open access, v současné době nabízený většinou časopisů, vnímám spíše jako přechodné řešení. Možnost otevřeného publikování by měla být dostupná všem bez rozdílu, nejen těm, kdo na to mají. Státy a instituce by tak měly intenzivně pracovat na férovější open access strategii. Na evropské úrovni se zájmem sleduju vývoj kolem [Plánu S](#).

Co pro Vás open science znamená?

Open science je cesta k hodnotnějšímu vědeckému poznání přístupnému všem, kteří o něj mají zájem.

UNIVERZITA KARLOVA
Centrum pro podporu open science

Mgr. Radek Šimík, Ph.D.

*"Open science je cesta
k hodnotnějšímu
vědeckému poznání
přístupnému všem,
kteří o něj mají zájem."*

Filozofická fakulta UK

ORCID ID:

» **0000-0002-4736-195X**

OPEN SCIENCE ŠAMPIONI UK

» **bit.ly/opensampioniuk**